

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2016/995**od 26. listopada 2015.****o državnoj potpori SA.24571 – 2009/C (ex C 1/09, ex NN 69/08) koju je dodijelila Mađarska poduzetniku MOL Nyrt.***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 7324)***(Vjerodostojan je samo tekst na mađarskom jeziku)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

uzimajući u obzir Odluku kojom je Komisija odlučila pokrenuti postupak iz članka 108. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu potpore SA.24571 (ex C 1/09, ex NN 69/08) ⁽¹⁾,

nakon što je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe u skladu s gore navedenim odredbama te uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. KONTEKST**1.1. Predmetne mjere**

- (1) Opća pravila u pogledu djelatnosti rudarstva u Mađarskoj utvrđena su Zakonom o rudarstvu iz 1993. ⁽²⁾ („Zakon o rudarstvu”). Prema Zakonu o rudarstvu provedene djelatnosti rudarstva razlikuju se na temelju dvaju različitih pravnih instrumenata: i. koncesije ⁽³⁾ i ii. odobrenja ⁽⁴⁾. U oba slučaja za vađenje mineralnih resursa državi se plaća rudarska naknada koja odgovara određenom postotku vrijednosti izvađenih minerala.
- (2) Prema Zakonu o rudarstvu, ako rudarsko poduzeće koje je dobilo odobrenje za eksploataciju ne započne s vađenjem u roku od pet godina od datuma odobrenja, oduzima mu se odobrenje za eksploataciju. Međutim, prema odjeljku 26/A točki 5. Zakona o rudarstvu taj se rok može produžiti na temelju ugovora između nadležnog tijela u području rudarstva i rudarskog poduzeća. U tom slučaju rudarsko poduzeće plaća naknadu veću od naknade primijenjene u trenutku izvornog odobrenja, ali najviše 1,2 puta veću.
- (3) Poduzetnik Hungarian Oil & Gas Plc (*Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.*, „MOL”) dobio je nekoliko odobrenja za vađenje ugljikovodika. Budući da MOL nije započeo s vađenjem ugljikovodika u roku od pet godina od datuma odobrenja, 22. prosinca 2005. nadležni je ministar s MOL-om zaključio ugovor o produljenju („ugovor iz 2005.”). Ugovorom iz 2005. utvrđena je naknada za produljenje koja se izračunava na godišnjoj osnovi do 2020. na temelju rudarske naknade iz izvornog odobrenja koja iznosi 12 % i množitelja u rasponu od 1,020 do 1,050.
- (4) Na temelju izmjene Zakona o rudarstvu koja je stupila na snagu 8. siječnja 2008. rudarska naknada za odobrenja za vađenje ugljikovodika povećana je s 12 % na 30 % vrijednosti izvađenih minerala ⁽⁵⁾ („izmjena Zakona o rudarstvu iz 2008.”). Ta povećana naknada nije bila primjenjiva na subjekte čija su odobrenja za eksploataciju prethodno produljena.

⁽¹⁾ SL C 74, 28.3.2009., str. 63.

⁽²⁾ 1993. évi XLVIII. Törvény a bányászatról (Zakon br. XLVIII iz 1993. o rudarstvu).

⁽³⁾ Koncesije se odnose na takozvana „zatvorena područja”, za koja se smatra da su bogata mineralima i vrlo vrijedna. Koncesije dodjeljuje nacionalno nadležno tijelo odabranim ponuđačima na temelju otvorenog javnog natječaja.

⁽⁴⁾ Odobrenja se odnose na takozvana „otvorena područja”, za koja se smatra da su manje bogata mineralima i manje vrijedna. Nacionalna nadležna tijela ne mogu odbiti izdati odobrenje ako podnositelj zahtjeva ispunjuje zakonski propisane uvjete.

⁽⁵⁾ To se povećanje odnosilo na nalazišta na kojima je eksploatacija započeta između 1. siječnja 1998. i 1. siječnja 2008.

1.2. Pokretanje službenog ispitnog postupka

- (5) Komisija je 13. siječnja 2009. odlučila pokrenuti službeni ispitni postupak iz članka 108. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ⁽⁶⁾ („UFEU”) u pogledu mjera koje je uspostavila Mađarska, a koje navodno čine državnu potporu u korist MOL-a. Odluka Komisije od 13. siječnja 2009. u predmetu SA.24571 (ex C 1/09; ex NN 69/08) („Odluka o pokretanju postupka”) objavljena je u *Službenom listu Europske Unije* 28. ožujka 2009. ⁽⁷⁾.
- (6) U Odluci o pokretanju postupka Komisija je iznijela svoje zabrinutosti u pogledu pitanja je li niz mjera koje je donijela Mađarska u kombinaciji doveo do selektivne prednosti za MOL. Taj niz mjera činila su dva elementa: ugovor iz 2005. i izmjena Zakona o rudarstvu iz 2008. U preliminarnoj ocjeni Komisija je zaključila da su mađarska nadležna tijela prema MOL-u postupala povoljnije nego prema njegovim konkurentima koji posluju u okviru istog sustava odobrenja.

1.3. Zaključivanje službenog ispitnog postupka

- (7) U Odluci 2011/88/EU ⁽⁸⁾ o državnoj potpori SA.24571 (ex C 1/09; ex NN 69/08), koju je Mađarska dodijelila MOL-u („sporna odluka”), Komisija je zaključila da mjera u korist MOL-a, to jest kombinacija ugovora iz 2005. i izmjene Zakona o rudarstvu iz 2008., čini državnu potporu nespojivu s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Komisija je zahtijevala da Mađarska zatraži povrat potpore od MOL-a kako bi ponovno uspostavila stanje na tržištu kakvo je bilo prije dodjele potpore ⁽⁹⁾.

1.4. Presuda Općeg suda od 12. studenoga 2013. u predmetu T-499/10, poduzetnik MOL NYRT. protiv Europske komisije

- (8) Na temelju postupka koji je pokrenuo MOL Opći sud je presudom od 12. studenoga 2013. u predmetu T-499/10 ⁽¹⁰⁾ poništio spornu odluku uz obrazloženje da selektivnost predmetne mjere nije dokazana.
- (9) Opći sud zaključio je da ugovor iz 2005. nije bio selektivan. Opći sud izjavio je da mađarska nadležna tijela na temelju svojeg diskrecijskog prava mogu očuvati jednak tretman rudarskih poduzeća u usporedivim situacijama. Stoga Opći sud smatra da, ako se uvjeti izvan ugovora koji ne čini državnu potporu poslije promijene na način da se određena stranka takvog ugovora nađe u povoljnijem položaju u odnosu na druge subjekte koji nisu sklopili sličan ugovor, to ne bi smjelo biti dovoljno da se taj ugovor i naknadne izmjene uvjeta izvan tog ugovora smatraju državnom potporom.

1.5. Presuda Suda Europske unije od 4. lipnja 2015. u predmetu C-15/14 P, Europska komisija protiv poduzetnika MOL Nyrt.

- (10) Presudom od 4. lipnja 2015. u predmetu C-15/14 P ⁽¹¹⁾ Sud Europske unije potvrdio je presudu Općeg suda kojom je sporna odluka poništena.
- (11) Sud Europske unije u svojoj je presudi potvrdio ocjenu Općeg suda da selektivnost ugovora iz 2005. nije dokazana te da se kombinacija ugovora iz 2005. i izmjene Zakona o rudarstvu iz 2008. ne može smatrati jedinstvenom mjerom državne potpore za potrebe članka 107. stavka 1. UFEU-a.

⁽⁶⁾ SL C 115, 9.5.2008., str. 92.

⁽⁷⁾ Vidjeti bilješku 1.

⁽⁸⁾ Odluka Komisije 2011/88/EU od 9. lipnja 2010. o državnoj potpori C 1/09 (ex NN 69/08) koju je dodijelila Mađarska poduzetniku MOL Nyrt. (SL L 34, 9.2.2011., str. 55.).

⁽⁹⁾ Iznos za povrat iznosio je 28 444,7 milijuna HUF za 2008. godinu te 1 942,1 milijun HUF za 2009. godinu. Kad je riječ o već isplaćenim rudarskim naknadama za 2010. godinu, Mađarska je iznos za povrat trebala izračunati samo za razdoblje do datuma ukidanja mjere na jednak način kao za 2008. i 2009. godinu.

⁽¹⁰⁾ Predmet T-499/10 MOL protiv Komisije, EU:T:2013:592.

⁽¹¹⁾ Predmet C-15/14 P Komisija protiv MOL-a, EU:C:2015:362.

- (12) Sud Europske unije istaknuo je da postoji bitna razlika između ocjene selektivnosti općih programa za izuzimanje ili pružanje pomoći kojima se po definiciji nekome daje prednost te ocjene selektivnosti neobveznih odredbi nacionalnog prava kojima se propisuje uvođenje dodatnih naknada. U slučajevima kada nacionalna nadležna tijela uvedu dodatne naknade kako bi održala jednako postupanje prema subjektima, sama činjenica da ta tijela imaju izvjesno diskrecijsko pravo određeno zakonom, ali ne i neograničeno, ne može biti dovoljna kako bi se utvrdilo da je odgovarajući program selektivan.
- (13) Sud Europske unije zaključuje da se iz prethodno navedenog razloga ovaj predmet razlikuje od predmeta u kojima je primjena takve margine povezana s dodjelom prednosti u korist određenog gospodarskog subjekta ⁽¹²⁾.
- (14) Osim toga, Sud Europske unije izjavio je da se pravni okvir prema kojemu nacionalna nadležna tijela uvode dodatne naknade kako bi održala jednako postupanje prema subjektima može smatrati selektivnim samo ako nacionalna nadležna tijela pri primjeni margine prosudbe bez objektivnog razloga povoljnije postupaju prema određenim subjektima.
- (15) Sud Europske unije istaknuo je da u ovom predmetu nema dokaza da su mađarska nadležna tijela pri iskorištavanju svojeg prava na povećanje rudarskih naknada u slučaju produljenja odobrenja neopravdano povoljnije postupila prema MOL-u ⁽¹³⁾.
- (16) Stoga je Sud Europske unije zaključio da se u ovom predmetu pravni okvir u području sklapanja ugovora o produljenju ne može smatrati selektivnim.
- (17) Kad je riječ o kombinaciji niza mjera koja čini jedinstvenu mjeru državne potpore, Sud Europske unije uputio je na sudsku praksu, prema kojoj se jedinstvena mjera potpore može sastojati od kombinacije elemenata pod uvjetom da u pogledu njihove kronologije, njihove svrhe i položaja poduzetnika u trenutku njihove intervencije među tim elementima postoje toliko čvrste veze da ih je nemoguće razdvojiti ⁽¹⁴⁾.
- (18) Međutim Sud Europske unije istaknuo je da je u ovom predmetu povećanje rudarskih naknada, koje je na snagu stupilo 2008., provedeno u kontekstu povećanja međunarodnih cijena sirove nafte, to jest da je država iskoristila svoje regulatorno pravo na objektivno opravdan način zbog događaja na tržištu. Osim toga, nije bilo naznaka da je ugovor iz 2005. sklopljen u očekivanju izmjene iz 2008. ⁽¹⁵⁾.
- (19) Stoga je Sud Europske unije zaključio da nije postojala kronološka i/ili funkcionalna veza između ugovora iz 2005. i izmjene Zakona o rudarstvu iz 2008. na temelju koje bi se njih moglo smatrati jedinstvenom mjerom državne potpore.

2. POSTUPAK

- (20) S obzirom na to da je Sud poništio spornu odluku, službeni ispitni postupak još je otvoren. Ni Opći sud ni Sud Europske unije nisu smatrali da je Odluka o pokretanju postupka u ovom predmetu zahvaćena pogreškom. Komisija stoga mora donijeti konačnu odluku kojom se otklanjaju nedostaci koje su utvrdili sudovi EU-a.

3. OCJENA

- (21) Prema članku 107. stavku 1. UFEU-a svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama. Ti su uvjeti kumulativni. Ako jedan od njih nije ispunjen, predmetna mjera ne čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

⁽¹²⁾ Presuda u predmetu C-15/14 P; vidjeti bilješku 11.; točke 64., 65. i 69.

⁽¹³⁾ Presuda u predmetu C-15/14 P; vidjeti bilješku 11.; točke 66. i 69.

⁽¹⁴⁾ Presuda u predmetu C-15/14 P; vidjeti bilješku 11.; točka 92.

⁽¹⁵⁾ Presuda u predmetu C-15/14 P; vidjeti bilješku 11.; točke 96. i 98.

- (22) U okolnostima ovog predmeta primjereno je ograničiti ocjenu na uvjet selektivnosti.

3.1. Selektivnost

- (23) Kako bi se mjera smatrala državnom potporom, ona mora biti posebna ili selektivna na način da pogoduje samo određenim poduzetnicima ili proizvođačima određene robe.
- (24) Kako je opisano u uvodnim izjavama 12. i 13., odjeljak 26/A točka 5. Zakona o rudarstvu ne čini opći program za izuzimanje ili pružanje pomoći za određene poduzetnike. Naprotiv, njime se mađarskim nadležnim tijelima omogućuje uvođenje veće naknade za produljenje odobrenja za eksploataciju. Isti uvjeti primjenjuju se na sve subjekte u usporedivoj činjeničnoj i pravnoj situaciji.
- (25) Kako je opisano u uvodnim izjavama 14. i 15., nema dokaza da su mađarska nadležna tijela neopravdano povlašteno postupala prema MOL-u u usporedbi s bilo kojim drugim subjektom koji je možda bio u usporedivoj situaciji. Činjenica da mađarska nadležna tijela pri određivanju naknade za produljenje imaju izvjesno diskrecijsko pravo određeno zakonom, ali ne i neograničeno, ne može biti dovoljna kako bi se utvrdilo da je pravni okvir iz odjeljka 26/A stavka 5. Zakona o rudarstvu selektivan.
- (26) Kad je riječ o kombinaciji učinaka ugovora iz 2005. i izmjene Zakona o rudarstvu iz 2008., Komisija ističe da se u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije jedinstvena mjera potpore može sastojati od kombinacije elemenata pod uvjetom da u pogledu njihove kronologije, njihove svrhe i položaja poduzetnika u trenutku njihove intervencije među tim elementima postoje toliko čvrste veze da ih je nemoguće razdvojiti ⁽¹⁶⁾.
- (27) Međutim u ovom predmetu, kako je opisano u uvodnoj izjavi 18., nema dokaza da je Mađarska pri potpisivanju ugovora iz 2005. već imala namjeru poslije povećati rudarsku naknadu na štetu drugih poslovnih subjekata koji su već djelovali na tržištu na dan kad je taj ugovor potpisan odnosno na štetu novih subjekata. Povećanje rudarskih naknada na temelju izmjene Zakona o rudarstvu iz 2008. provedeno je u kontekstu povećanja međunarodnih cijena.
- (28) Kako je opisano u uvodnoj izjavi 19., nije postojala kronološka i/ili funkcionalna veza između ugovora iz 2005. i izmjene Zakona o rudarstvu iz 2008. i stoga ih se ne može smatrati jedinstvenom mjerom potpore.

3.2. Zaključak o ocjeni

- (29) Na temelju prethodno navedenoga Komisija zaključuje da niz mjera koje je poduzela Mađarska, to jest ugovor o produljenju iz 2005. i naknadna izmjena Zakona o rudarstvu, nije bio selektivan prema MOL-u.
- (30) S obzirom na to da niz mjera koje čine ugovor o produljenju iz 2005. i naknadna izmjena Zakona o rudarstvu nije selektivan, nije nužno ocijeniti postoje li drugi uvjeti za državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

4. ZAKLJUČAK

- (31) S obzirom na prethodno navedeno, ponovnom ocjenom navodne potpore koja je bila predmet Odluke o pokretanju postupka donesen je zaključak da mjera u korist MOL-a koju se ispituje, to jest kombinacija ugovora iz 2005. i izmjene Zakona o rudarstvu iz 2008., ne čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a,

⁽¹⁶⁾ Spojeni predmeti C-399/10 P i C-401/10 P *Bouygues i Bouygues Télécom protiv Komisije i drugih*, EU:C:2013:175, točke 103. i 104.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Kombinacija fiksne rudarske naknade utvrđene u ugovoru o produljenju između Mađarske i poduzetnika MOL Nyrt. 22. prosinca 2005. i naknadnih izmjena Zakona XLVIII iz 1993. o rudarstvu ne čini državnu potporu u korist poduzetnika MOL Nyrt. u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Mađarskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. listopada 2015.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije
